

4. Ünite: Atatürk ve Çağdaşlaşan Türkiye

1. Halkçılık; bütün vatandaşların yasalar önünde eşit olmalarını, devlet imkânlarından eşit olarak yararlanmalarını esas alan ve her türlü ayrımcılığı reddeden Atatürk ilkesidir.

Buna göre aşağıdaki uygulamalardan hangisi Atatürk'ün halkçılık ilkesine göre hareket edildiğinin göstergesidir?

- A) Millî kültürün korunması ve geliştirilmesi
- B) Büyük yatırımların devlet tarafından gerçekleştirilmesi
- C) Dünyadaki bilimsel ve teknolojik gelişmelerin takip edilmesi
- D) Sosyal ve ekonomik alanda kadınlara erkeklerle aynı hakların sağlanması

2. Atatürk'e göre, Türk Devleti'nin dayandığı esaslar, tam bağımsızlık ve kayıtsız şartsız millî egemenliktir. Atatürk tam bağımsızlığı, "siyasi, mali, ekonomik, adli, askeri, kültürel kısaca her hususta bağımsızlık ve serbestlik" olarak tanımlamaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi millî bağımsızlık doğrultusunda yapılanlardan biri değildir?

- A) Kapitülasyonların kaldırılması
- B) Büyük Millet Meclisinin açılması
- C) Manda ve himayenin reddedilmesi
- D) Çok partili hayata geçiş denemeleri

3. Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun kabul edilmesinden sonra yabancı okullar Türkiye için bir sorun hâline gelmiştir. 1925 yılında bu okullarda;

- Tarih, coğrafya ve yurttaşlık bilgisi derslerinin Türk öğretmenler tarafından okutulması,
- Türk müfettişlerce denetlenmesi,
- Derslerde Türklük aleyhinde ifadelerin yer almaması

kararları alınmıştır.

Buna göre Türkiye'nin, yabancı okullar konusunda sergilediği tutumla aşağıdakilerden hangisini amaçladığı söylenebilir?

- A) Eğitim kalitesini artırmayı
- B) Kapatılmalarını sağlamayı
- C) Millî kültüre zarar verilmesini önlemeyi
- D) Laikliğe uygun eğitim yapılmasını sağlamayı

4. Ünite: Atatürk ve Çağdaşlaşan Türkiye

4. Atatürk'ün Osmanlı'nın son yenilmez pehlivanı Kurtdereli Mehmet Efendi'ye yazdığı mektuptan:

Seni cihanda büyük ün almış bir Türk güreşçisi olarak tanıdım. Parlak başarılarının sırrını şu sözlerle açıkladığını da öğrendim: "Güreşirken bütün milletimi arkamda hisseder ve milletimin şerefini korumak için herşeyi yapardım. Ve sanki bütün milletimin kuvvetinin yanımda olduğunu hissederdim." Bu dediğini en az yaptıkların kadar beğendim. Onun için senin bu değerli sözünün Türk sporcularına bir meslek ilkesi olmasını diliyorum.

Bu mektuba göre Atatürk Türk sporcularına aşağıdakilerden hangisini tavsiye etmektedir?

- A) Sporun yalnızca yeteneğe bağlı kalması gerektiğini
- B) Sporunun milli heyecan içinde yetişmesi gerektiğini
- C) Sporun sadece başarıyı esas alması gerektiğini
- D) Ata sporlarımızdan güreşe daha fazla önem verilmesi gerektiğini

5. İstanbul Hükûmeti adına Tevfik Paşa, 17 Ekim 1922'de bana gönderdiği telgrafta kazanılan zaferin bundan böyle İstanbul ile Ankara arasında anlaşmazlık ve ikiliği ortadan kaldırdığını ve millî birliğimizi sağladığını yazıyordu. Yani Tevfik Paşa şöyle demek istiyordu: "Memlekette düşman kalmadı. O hâlde padişah yerindedir, hükûmet onun yanındadır. Millete düşen de bu makamların vereceği emirlere uymaktır. Böyle olunca da elbette birliğe engel bir şey kalmamış olur."

Tevfik Paşa, Mustafa Kemal'e çektiği bu telgrafta aşağıdakilerden hangisini yok saymıştır?

- A) Ülke bütünlüğü
- B) Millî egemenlik
- C) Millî bağımsızlık
- D) Millî kültür

6. Cumhuriyetçilik ilkesi; yönetim şekli olarak halk egemenliğini esas alan, yöneticilerin halk tarafından belli bir süre için seçilmesini sağlayan, cumhuriyet rejimini ön plana çıkaran ve bunu bir hayat felsefesi hâline getirmeyi amaçlayan Atatürk ilkelelerinden birisidir.

Buna göre cumhuriyetçilik ilkesi için,

- I. Ülke yönetiminde tek kişinin egemenliğini reddeder.
- II. Halkın, yönetimde söz sahibi olmasını savunur.
- III. Seçimlerin belli aralıklarla yapılmasını öngörür.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I.
- B) I ve II.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

4. Ünite: Atatürk ve Çağdaşlaşan Türkiye

7. Milliyetçilik ilkesi;

- Toplum ve devlet düzeni içerisinde inanç ve mezheplere saygılıdır.
- Sınıf ve zümre egemenliğini reddeder.
- Yer altı ve yer üstü kaynaklarının işletilmesinde ulusallaşmayı amaçlar.

Buna göre Atatürk'ün milliyetçilik ilkesinin;

- I. Laiklik,
- II. Devletçilik,
- III. Halkçılık

ilkelerinden hangileriyle ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I. B) I ve III.
C) II ve III. D) I, II ve III.

8. Cumhuriyetçilik, devlet yönetiminde millî egemenliği ve millî iradeyi esas alan Atatürk ilkesidir. Bu ilkenin yönetim biçimi ve siyasi rejim olarak ifadesi cumhuriyettir.

Buna göre Atatürk'ün hangi sözü cumhuriyetçilik ilkesi bağlamında değerlendirilemez?

- A) Milletın saltanat ve hâkimiyet makamı yalnız ve ancak Türkiye Büyük Millet Meclisidir.
B) Ben milletimin en büyük ve ecdadımın en kıymetli mirası olan istiklal aşkı ile dolu bir insanım.
C) Artık hükümet ile millet arasında geçmişteki ayrılık kalmamıştır. Hükümet millet; millet hükümettir.
D) Efendiler; bu isim gereği bütün dünya bilmelidir ki artık Türkiye halkı hâkimiyetini hiçbir kişi ve makama veremez.

